

Vrouwen binnen de SGP

Rapport Ipsos I&O

Opinieonderzoek in opdracht van Nederlands Dagblad

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2025/90

Datum

Mei 2025

Opdrachtgever

Nederlands Dagblad

Auteurs

Asher van der Schelde

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

	Vrouwenstandpunt verdeelt SGP- electorale gevolgen beperkt	4
1	Opvattingen over de positie van vrouwen	6
1.1	Open vraag	6
1.2	Kiezers niet eensgezind over motie	7
1.3	SGP'ers willen duidelijke stellingname van partijleiding	8
2	Electorale consequenties lijken beperkt	9

Vrouwenstandpunt verdeelt SGP- electorale gevolgen beperkt

De SGP is de meest stabiele partij in de Nederlandse politiek. Sinds de eerste keer dat de SGP deelnam aan de verkiezingen (in 1918) verkreeg de partij nooit meer dan 2,5 procent van de stemmen. Ook scoort de partij al honderd jaar niet lager dan 1,6 procent. In de meest recente peiling van Ipsos I&O (mei 2025) komt de SGP uit op 2,5 procent.

Los van de electorale stabiliteit onderscheidt de SGP zich van andere partijen met orthodox-protestantse opvattingen.

Onderdeel hiervan is de verhouding tussen

man en vrouw. De SGP leidt uit de Bijbel af dat mannen en vrouwen door God een eigen “roeping en plaats” gegeven is, en dat zitting nemen van de vrouw in politieke organen “strijdt met de roeping van de vrouw”.¹ Het regeerambt is derhalve voorbehouden aan mannen, volgens de partij. De SGP heeft daarom nooit een vrouwelijk Kamerlid in haar gelederen gehad.

Op 24 mei is de partijdag van de SGP. Er zal daar worden gestemd over een motie over de rol van vrouwen binnen de partij. De motie stelt dat vrouwen zelf moeten kunnen bepalen of ze een politieke functie willen bekleden binnen de SGP en wil, daarom, de beginselen wijzigen. Als de motie wordt aangenomen is er geen enkele blokkade meer voor vrouwen op de kieslijsten van de SGP. Het is dan dus ook mogelijk dat de SGP vrouwelijke Kamerleden krijgt.

Om te onderzoeken wat SGP-kiezers en -sympathisanten (in dit onderzoek *overwegers genoemd*) hiervan vinden voerde Ipsos I&O, in opdracht van Nederlands Dagblad, een kort onderzoek uit.

Kernelectoraat verschilt van mening

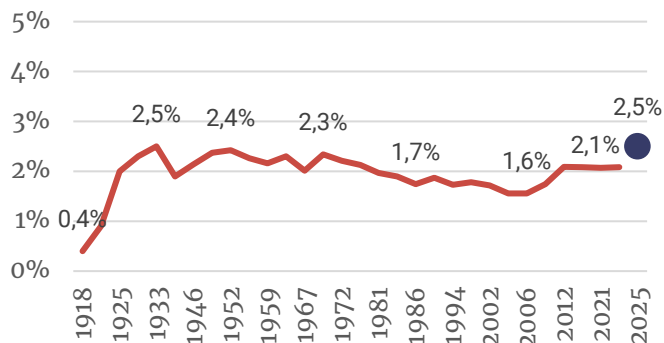
De helft (51%) van de SGP-kiezers geeft aan voor de motie te stemmen als zij hun stem zouden mogen uitbrengen op de partijdag. Een derde (32%) is juist tegen. Anderen hebben geen duidelijk mening.

Middels een open vraag (*De SGP zet geen vrouwen op verkiezingslijsten. Daarom heeft de SGP geen vrouwelijke Kamerleden. Wat vindt u hiervan? Kunt u in uw eigen woorden uitleggen waarom u dit vindt?*) konden kiezers van de SGP verder uitweiden over hoe zij zelf over de materie denken.

Tegenstanders hekelen het ‘ouderwetse’ standpunt van de SGP en zijn van mening dat vrouwen een goede aanvulling zouden zijn op de partij. Toch is het geen reden voor hen om de partij te verlaten. Een veelzeggend citaat: “Ik snap waarom ze dit doen en ik ben het er niet helemaal mee eens maar desondanks zou ik wel op ze stemmen.”

Figuur 1: Verkiezingsuitslagen SGP sinds 1918 (in rood) & meest recente peiling Ipsos I&O (in blauw)

Bron: Kiesraad

¹ <https://sgp.nl/actueel/publicaties/program-van-beginselen>

Ook zijn er veel kiezers die achter het huidige partijstandpunt staan en tegen zouden stemmen. Zij beroepen zich daarbij dikwijls op de Bijbel en vinden dat mannen en vrouwen verschillende taken hebben in de maatschappij. Zo zegt een kiezer: “De vrouw heeft zoveel andere prachtige taken.”

Overwegers pleiten voor verandering

Onder de groep die een stem op de SGP overweegt, maar nu een andere voorkeurspartij heeft, is minder verdeeldheid. Zij zouden in 79 procent van de gevallen voor stemmen, terwijl zeven procent tegen is. Zij motiveren dit door het SGP-standpunt rondom vrouwen ‘achterhaald’ of ‘discriminerend’ te noemen. Voor enkele kiezers is het dé reden dat zij nu niet op de SGP stemmen. Zo zegt een kiezer: “Dat is één van de weinige dingen die ik echt niet goed vind aan de SGP en dat weerhoudt mij dan ook om op hen te stemmen.”

Electorale consequenties lijken beperkt

Mocht de uitkomst van de motie zijn dat vrouwen nu ook op kieslijsten van de SGP kunnen verschijnen zullen de electorale gevolgen niet enorm zijn. Slechts zes procent van de huidige SGP-kiezers zegt dat de kans op een SGP-stem afneemt als er vrouwen op de lijst komen. Ook tegenstanders van de motie zeggen zelden uit te wijken naar een andere partij. Verlies valt dus niet te verwachten. Geheel onlogisch is dit ook niet aangezien er geen alternatieve partijen bestaan die vrouwen van de lijst weren.

Andersom zou het kunnen dat SGP een beperkt aantal nieuwe kiezers zal aantrekken. Ruim een kwart (28%) van de kiezers die nu SGP overwegen zeggen dat de kans op een SGP-stem groter wordt als er vrouwen op de lijst verschijnen. Voor een veel groter deel (64%) maakt het echter niets uit. Voor hen blijft de kans even groot of klein.

Onderzoeksverantwoording

De vragen liepen mee in de politieke peiling van Ipsos I&O die liep van 9 tot en met 12 mei. Aan die peiling namen 44 kiezers SGP-kiezers deel en 43 kiezers die een stem op SGP overwegen. Omdat de onzekerheidsmarges groot zijn met een dergelijke steekproef nodigden we extra SGP-kiezers en -overwegers uit.

In totaal namen 101 SGP-kiezers mee en 85 overwegers. Voor beide groepen dient daarmee een onzekerheidsmarge van circa negen procent in acht te worden genomen. Bij een uitkomst van 50 procent ligt het daadwerkelijke percentage daarom tussen de 41 en 59 procent. De steekproef is volledig getrokken in het I&O Research Panel.

Het is niet mogelijk een weging toe te passen op deze groepen. Er bestaan namelijk geen populatiecijfers van beide groepen. De deelnemers zijn veelal woonachtig in gemeenten in de Bijbelgordel, relatief jong en ongeveer even vaak man als vrouw. Daarmee lijken de deelnemers aan dit onderzoek op SGP-kiezers uit ander onderzoek (zoals het Nationaal Kiezersonderzoek en nametingen van Ipsos I&O²) en kunnen we een goed beeld schetsen van de opvattingen van de SGP-kiezer en -overweger.

² Een nameting is postelectoraal onderzoek dat Ipsos I&O na elke verkiezing uitvoert in het gehele panel.

1 Opvattingen over de positie van vrouwen

1.1 Open vraag

Om het onderwerp in te luiden stelden we eerst de volgende open vraag:

De SGP zet geen vrouwen op verkiezingslijsten. Daarom heeft de SGP geen vrouwelijke Kamerleden. Wat vindt u hiervan? Kunt u in uw eigen woorden uitleggen waarom u dit vindt?

Bijna alle respondenten vulden de open vraag in waardoor een rijk beeld ontstaat van de sentimenten die leven onder het electoraat. **SGP-kiezers** zijn sterk verdeeld over de kwestie. Een aanzienlijk deel van de respondenten is het eens met het standpunt van de SGP, waarbij religieuze argumenten vaak worden aangehaald. “Bijbels gezien is dat juist” en “Correct. Is overeenkomstig Gods scheppingsordening” zijn voorbeelden van reacties die dit standpunt ondersteunen. Sommigen benadrukken de traditionele rolverdeling tussen man en vrouw: “De vrouw heeft zoveel andere prachtige taken.”

Een qua grootte vergelijkbare groep respondenten is het echter oneens met het beleid. Zij noemen de SGP “te ouderwets”. Ook wordt gewezen op de mogelijke voordelen van vrouwelijke vertegenwoordiging: “Dat is jammer. Vrouwen kunnen een goede aanvulling zijn.” Voor tegenstanders speelt het thema niet dusdanig dat ze van voorkeurspartij veranderen. Een kiezer zegt hierover: “Ik snap waarom ze dit doen en ik ben het er niet helemaal mee eens maar desondanks zou ik wel op ze stemmen.”

Ook is er een substantieel deel dat geen duidelijk standpunt inneemt. “Dat moet de partij zelf weten”, stelt een kiezer.

We stelden deze vraag ook aan **overwegers**. Dit betreft kiezers die een stem op SGP overwegen, maar nu een andere voorkeurspartij hebben. In de meeste gevallen betreft dit ChristenUnie of CDA. Een kleiner deel zou nu stemmen op seculiere partijen zoals PVV, BBB of VVD. De groep overwegers is duidelijk negatiever over het standpunt van omtrent vrouwen binnen de SGP. Veelgehoorde kritiekpunten zijn “achterhaald”, “ouderwets” en “niet meer van deze tijd”. Voor sommigen is dit standpunt zelfs een reden om niet op de SGP te stemmen: “Dat is één van de weinige dingen die ik echt niet goed vind aan de SGP en dat weerhoudt mij dan ook om op hen te stemmen.” Anderen vinden het discriminerend of in strijd met de Bijbel. Sterke afwijzing komt ook voor: “waardeloos”, “discriminerend” en “kortzichtig”.

Daarnaast is een groep die begrip kan opbrengen voor het standpunt zonder er zelf volledig achter te staan. “Vanuit hun visie op het regeerambt begrijp ik hun standpunt”, zegt een kiezer. Een enkeling is zelfs uitgesproken voorstander: “Geweldig. Vrouwen zijn te grillig voor politiek.”

1.2 Kiezers niet eensgezind over motie

Om de steun voor de motie te meten legden we de volgende tekst voor aan respondenten:

Op 24 mei is de partijdag van de SGP. Er zal daar worden gestemd over een motie over de rol van vrouwen binnen de SGP.

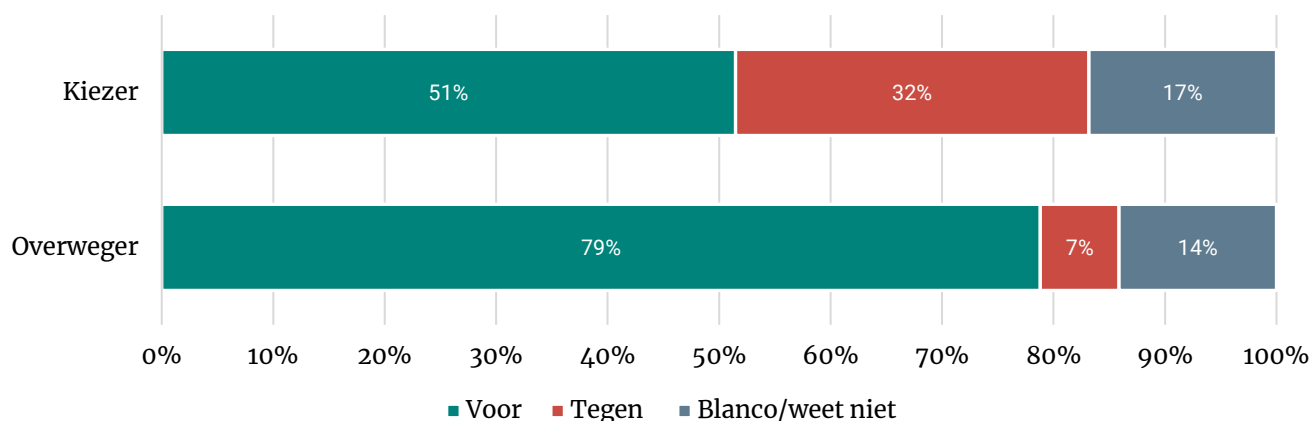
De motie stelt dat vrouwen zelf moeten kunnen bepalen of ze een politieke functie willen bekleden binnen de SGP en wil daarom de beginselen wijzigen. Als de motie wordt aangenomen is er geen blokkade meer voor vrouwen op de kieslijsten van de SGP. Het is dan dus ook mogelijk dat de SGP vrouwelijke Kamerleden krijgt.

Vervolgens vroegen we hen of ze voor, tegen of blanco zouden stemmen als zij zelf een stem uit zouden mogen brengen. Opnieuw blijkt dat SGP-kiezers verdeeld zijn over de kwestie. De helft (51%) geeft aan voor te stemmen terwijl een derde (32%) tegen is. De rest kan geen oordeel vellen over de kwestie. Opvallend is dat vrouwelijke SGP-kiezers niet vaker voor de motie zijn dan mannen.

Onder de kiezers die een stem op de SGP overwegen is minder verdeeldheid. De overgrote meerderheid (79%) zou voor de motie stemmen. Slechts zeven procent is tegen.

Figuur 1.1: Als u zou mogen stemmen, wat zou u dan stemmen?

Basis: SGP-kiezers (n=101) of overwegers (n=85).

1.3 SGP'ers willen duidelijke stellingname van partijleiding

Om nader inzicht te krijgen in de houdingen t.o.v. vrouwen in de politiek legden we ook enkele stellingen voor.

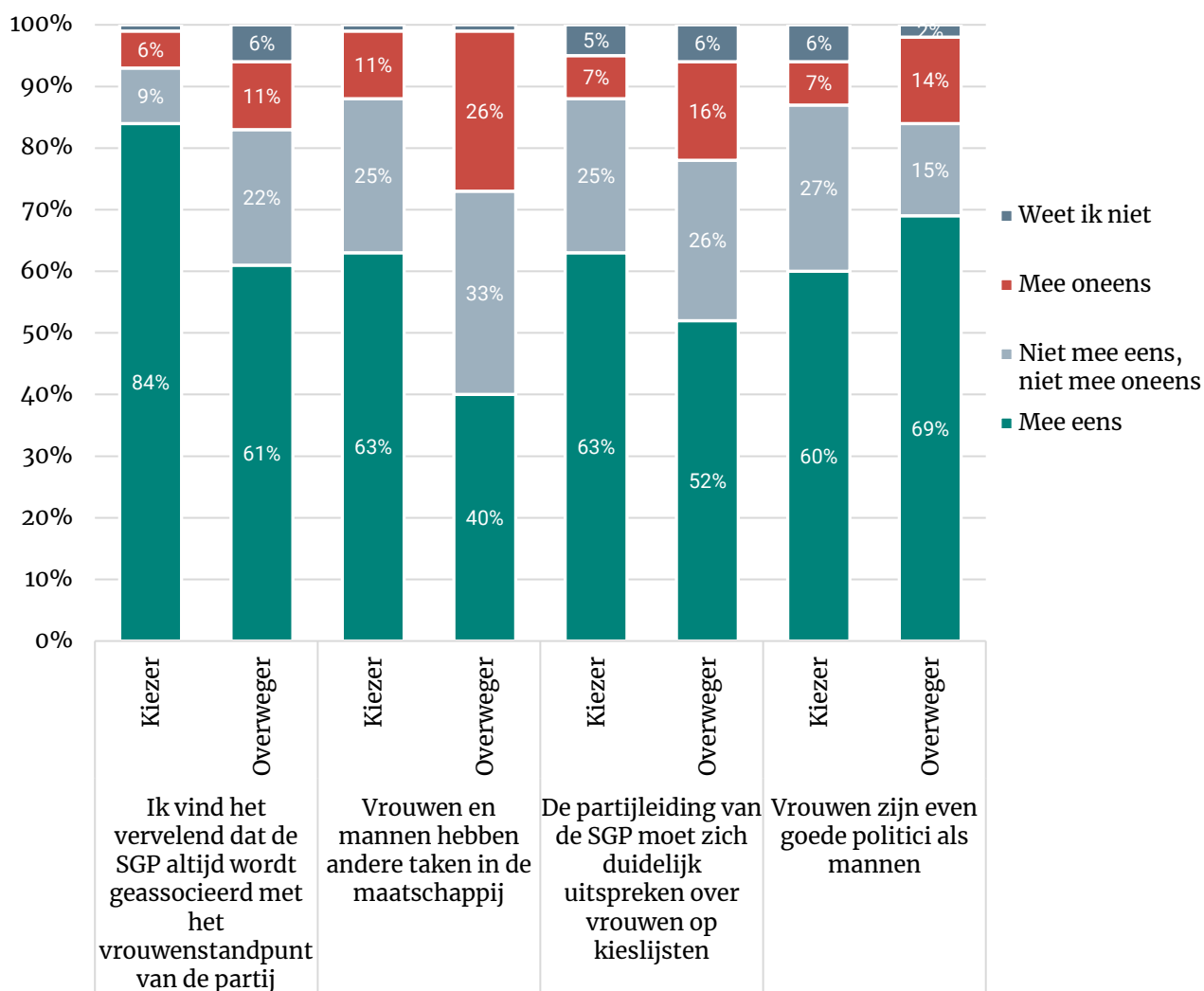
Bijna alle (84%) SGP-kiezers vinden het vervelend dat de partij “altijd wordt geassocieerd met het vrouwenstandpunt”. Overwegers zijn het minder vaak hiermee eens (61%).

De meeste (63%) SGP-kiezers vinden dat vrouwen en mannen andere taken hebben. Elf procent is het hiermee oneens. Ook onder overwegers zijn meer het eens (40%) dan oneens (26%).

Er is behoefte aan een duidelijke boodschap van de partijleiding, aldus zes op tien SGP-kiezers (63%). Ook overwegers vinden vaak (52%) dat de partijleiding zich duidelijk moet uitspreken.

Tot slot vinden de meeste SGP-kiezers even goede politici als mannen (60% eens). Slechts zeven procent is het oneens met die stelling.

Figuur 1.2: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

2 Electorale consequenties lijken beperkt

Mocht de partij haar vrouwenstandpunt wijzigen dan is het niet aannemelijk dat dit direct zal leiden tot electorale schommelingen. De partij lijkt zich geen zorgen te hoeven maken over het verlies van stemmen als vrouwen worden toegelaten op de lijst. Slechts zes procent van de SGP-kiezers zegt dat de kans kleiner wordt dat hij/zij op de SGP stemt als dit het geval zal zijn. Voor acht op de tien (80%) verandert er niets. Ook tegenstanders van de motie geven dit meestal aan.

Kiezers die de SGP nu overwegen lijken op hun beurt ook niet massaal uit te wijken naar de SGP als de partij haar standpunt verandert. Ruim een kwart (28%) zegt dat de kans op een SGP-stem groter wordt. Voor de grootste groep (64%) maakt het niet uit.

Figuur 2.1: Stel dat er vrouwen op de SGP-lijst komen te staan. Wordt de kans dan groter of kleiner dat u in de toekomst op de SGP zult stemmen? Of blijft die kans even groot?

